Nr. 5. An. XXIX. 1866.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca's, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Brasiovu 27/15 Ianuariu.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare

MONARCHI'A AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Din Muntii Apuseni.

Peste pucinu alu 17-lea anu se va implini, de candu locuitorii acestoru munti nesciramu invingatori din resbelulu, la care dimpreuna cu toti romanii din intréga Transilvani'a pentru trei cause sante ne angagéscaramu, anume: pentru apararea tronului in contra partitei resturnatóre; — pentru autonomi'a patriei — si pentru apararea limbei si a nationalitatei nóstre romane, careia prin art. unicu I si alu II-lea din an. 1848 i se decretase sententi'a de mórte politica.

Inca ne sunt próspete ranele suferite, dandu peptu cu baionetele inimicului comunu, si echo din tipetele pruncilioru dupa sangerandi loru parenti si frati, cari au cadiutu cu gloria in lupt'a pentru patria si tronu, pare ca 'lu audimu sguduindu atmosfer'a cu tonulu sfasietoriu de animi; campurile lupteloru sangeróse, care se intendu inaintea ochiloru nostri, si la care privimu cu mandria, cá la totu statea columne de onóre si gloria, ne sunt martorii vii, ca caus'a ne au fostu santa, si ca luptá nóstra de triumfu incoronata au fostu efeptulu unei inspiretiri inspirate dela acela, care ne au datu fiintia si viati'a, care atatia secilii au vighiatu asuprane si n'au vrutu, cá dupa suferintie de secli'i chiaru atunci se incetamu, candu auror'a unui viitoriu mai ferice 'si intinsese radiele sale si preste noi, — si eata vitreg'a sórte de cate ori, si in cate moduri variadie in joculu seu celu orbu! — Sufecintiele nóstre, — pe care in momentulu invingerei reportate asupra inimicului seculare credeamu a le fi desecatu, — acele suferintie, cu care datorimu esistintiei nóstre nationale se paru a nu 'si fi ajunsu inca culmea loru. — Tentatiune urmésa dupa tentatiune, si pocaluiu din urma inca nu 'l'amu golitu. — Ne infioramu de celu mai aprópe viitoriu, in alu carui sinu de ghiatia, de si nu putemu sci, cate suferintie mai sunt ascunse pe séma nóstra, totusi ilu intimpinamu cu fronte deschisa si cu anima resoluta la lupta, pentru ca in lupta e viatia, apoi noi a trai vo'mu, si inca a trai politicesce si a ne sustiené in contra puseloru la cale incercari de a ne subminá esistenti'a politico-nationala.

Actiunea produce reactiune, apasarea nasce resistentia, ér' spiritulu de suprematisare, déca este in stare se atace si se revólte ambitiunea unui singuraticiu individu cu conscintia de sene, cu catu va fi mai mare si mai grea vatamarea ambitiunei unei natiuni intregi, in contra careia este indreptatu procesulu suprematisarei si care au datu destule probe de maturitate si consciintia de sene.

Candu amar'a nóstra esperintia de una parte si facia cu acésta acte publice de alta parte nu ne aru fi martori greleloru nóstre ingrigiri, candu strigatulu nostru n'aru fi sunetu de durere ce ni s'a causatu cu unu feliu de lovituri din cele mai periculóse, din cate 'si potea numai mintea ómenésca pe acestu terenu inchipui, atunci esperatoriatiunile nóstre le aru puté omulu reduce póte la nisce eschiamatiuni ori la nisce semnale de o singura malcontentia, lucrulu inse sta cu totulu altmintre. — Cu tóte acestea nu voimu a dá ansa nici pe departe la presupuneri, cá candu esperatoriatiunile nóstre si aru avé iavorulu in ultim'a desperatiune, pentru ca suntemu siguri de dreptatea causei nóstre si simtimu in noi destula taria de a nu desperá nici odata de renuirea ei, voimu numai a dovedi inaintea lumei, ca ranele ce le suferimu una dupa alta nu sunt imaginate, ca acele rane se infigu intr'unu corpu viiu, si sunt de o natura ce nu ne lása la indiferentismu facia cu celea ce se petrecu in giurulu nostru.

Se vedemu deci, ca unde suntemu adi, si ce sperantia si prospecte de viitoriu potu se ne incalda peptorile si se ne intaresca in iubire catra patri'a comuna, ce garantii vedemu in mesurele luate de regimulu presente, cá selu putemu sprigini si noi cu alipirea-ne de ele!

Nu putemu, da nici voimu a negá, din contra trebue se constatamu, ca natiunea romana, dupa ce multi secli fù proscrisa si desbracata de tóte drepturile ei, dejosita pana la starea de a fi numai suferita usque ad beneplacitum principis et regnicolarum — in care stare ea totusi au remasu puterea credintiósa patriei si domnitoriului luptanduse cu bracin de leu in contra inimiciloru patriei — si dupa ce in an. 1848 treboi se si mai sigiledie credinti'a catra patria si tronu cu sacrificiile, pe care Maiestatea S'a imperatulu in acte publice le au recunoscutu, si le au vediutu Europ'a intréga, trecundu la mediulocu unu deceniu si diumetate abia, dar totusi fù fericita de a se vedé implinita spre multiumire o seculare si legiuita asteptare, fù fericita de asi serba emanciparea s'a din acea stare umilita, in care o aruncara in timpurile barbare folosite de cate unu monstru tiranu, fù fericita de a si vedé depusa garanti'a esistentiei sale politice in act. I de lege din anulu 1863 sanctionatu de Maiestatea S'a cu datu din Schönbrunn de 26 Oct. an. 1863.

Atata, — si deodata erá de ajunsu pentru cá natiunea romana se se simta mangaiata in anima s'a, care atata timpu purtase velulu intristatiunei, si se desbrace doliulu. — Nici ca se póte inchipui preusioru acelu semtiu de satisfactiune, care au insufletitu pe natiunea romana si cu ea dimpreuna pe fii ei locuitorii acestoru munti in momentulu acelu supremu, candu se dede pretiulu sacrificiaioru, candu legislatiunea patriei, care fara dreptu o au fostu esilatu, acesa legislatiune o rechiamá in Pantheonulu constitutiunei patriei, si aratandui loculu pe care atata timpu 'lu ocupasera impilatorii ei, o facú se 'lu reocupe cu onóre, pentru cá insusi luandu in mana cumpan'a sortei sale se participese prin acesa la instruirea si acomodarea compasului pentru sórtea si binele publicu alu patriei comune. —

Acestu locu de onóre si totu odata locu de pastrare si apararea celoru mai sante drepturi, pentru care este chiamatu unu popoiu maturu si cu consciintia de sene, nátiunea romana faptualminte l'au si ocupatu, au intratu in folosintu'a lui si in esercitiulu drepturiloru, ce dupa legile patriei si dupa eternulu adeveru sunt legate de elu. Din acestu locu natiunea romana fara de a se fi facutu insasi nedemna de elu prin careva din acele crimini, de care este legata perderea de drepturi si immunitati politice — nu ma prin fortia se póte scóte.

(Va urmá.)

Fagarasiu 18 Ian st. n. 1866.

Ce se facemu?

Barbatii regimului actuale si deslegarea cestiuniloru interne purcedu esperimentandu. Rescriptulu din 25 Dec. an. tr. nu ne chiama, ci numai ne concede se participamu in calitate de ardeleni la diet'a Ungariei de incoronare. Acést'a procedura de una parte e una linguritia de miere pentru celi ce nu ne cautamu fericirea in Pest'a, ci in autonomi'a tierisiórei nóstre, ér' de alt'a unu precalculu spre a atrage la actiunea comuna artificiósa a maioritatei dietei din Clusiu. Modulu prin care ni se oferesce acea participare e pre catu de injustu, si necorespundietoriu derepturelioru nóstre eluptate, pre atatu de favoritoriu si magulitoriu intereseloru aceleia. Ci óre se credemu, dupa aceste precedentie, ca noi suntemu parasiti si ignorati cu totulu din partea regimului? si ca scelasi vré a ne sacrificá pentru interesele, ce le sperésa din impacarea elementului maghiaru? ba nu; pentruca sat'a ar' insemná, ca noi n'amu petrunsu de ajunsu spiritulu acelui rescriptu, prin care se amana diet'a Transilvanici, si in care se dice espresu, ca una uniune mai strinsa a Ardéluiui cu Ungari'a, de cum e cea personala presente va depende dela regularea definitiva a referentieloru de statu ale Ungariei facia cu corón'a, si dela satisfacerea justeloru pretensioni intielegu nationali si confesiunali ale romaniloru si ale sasiloru. Se dice cu adeveratu, ca tóte ar fi astfeliu pregatite, in catu se numai fia la midiocu nece una dificultate in privinti'a deslegarei cestiuniloru de tiéra, ce tienura atatu tempu pre elementulu maghiaru in imponcisiare cu regim'le de pana acum; fia si asia, de si consistenti'a a ataroru asertiuni numai discusiunile dietei din Ungari'a voru fi cualificate a-nile demustrá; inse reesa cum voru reesi acele aplanari, mie unui-a nu-mi vene a crede, ca multiumirea maghiariloru se ar poté intemplá — cu nemultiumirea tuturoru celoralalte natiuni de sub corón'a Ungariei, si inca asia, cá statulu se-si póta spsrá consolidarea s'a, pentruca, déca statulu si pana acum a sufericitu din caus'a nemultiumirei elementului maghiaru, care de abia face 4—5 miliéne, in ce mesura ar trebui se sufere elu atunci, candu in grati'a acestui poporu pana acum privilegiatu ar nemultiumi pre alte 9—10 miliéne de elementu diversu, cari inse contribuescu cu sangele si averea la sustienerea statului in mesura cu multu mai mare, cá aceli'a?*) Cu tóte acestea nóue romaniloru din Ardélu ni se potu intemplá multe lucruri neplacute, dupa proverbiulu latinu „accidit in puncto, quod non speratur in anno"; dara cá se se stabilésca lucrurile definitivu cu asemene saltu mortale retrogradu, pre cum cu dorere esperiamu dupa mórtea lui Iosifu II., e chiaru imposibilu, pentru ca ómenii din tempulu nostru au in mai mare mesura conscienti'a derepturiloru sale personali si nationale, conscienti'a individualitatei sale politice, de cum erá pre acelu tempu de trista memoria; apoi stari incercari, cari se ar face spre a reduce din evolu mediu privilegia nationali, astadi n'ar poté se aiba de catu una consistentia fórte efemera. Ce se facemu dara noi romanii ardeleni? se luamu parte la alegerile pentru diet'a de incoronare? la acele alegeri, pentru cari regimulu in grati'a maghiariloru nostri au alergatu fara multa precngetare la una lege electorala nu numai defectuósa, si cu totulu necorespundietória recerentieloru nationali de astadi, ci si fórte egoista? da; pentru ca politic'a cea mai sanetósa e a nu absentá nici una data din concertulu actiunei, a te folosi de impregiurari, ori catu de vitrega se-ti fia situatiunea, si a nu parasi terenulu, de pre care poti cu onóre se te lupti, si se-ti descoperi vulnerele inaintea medicului chiamatu ale vendecá**). Grecii in memorabil'a lupta dela strimtórea Termopilei erau asemenea pucini si cu totulu neegali multimei, celei mari a Persiloru, inse pentru acesa au desfasuratu una virtute admirata de tóta lumea; acesa si virtute in luptele nóstre politice au se o desvolte pucinii nostri ostasi, or' si unde (?) ar fi chiamati se se lupte pentru derepturi natiunali,

*) De reu se ne feresca Ddieu, ca de bine nu ne plangemu, decatu dupa ce ne alunece din mana cá tiparii cei slovaitori. — R.

**) Mediculu filantropu nu astépta se mérga bolnavulu la largulu Campii espuse elementeloru celoru furtunóse, ci, déca vré a vindeca pe bolnavu, lasa tóte si lu visitésa in cas'a lui, fara alu espune pericului vederatu din departare. — R.

ca-ce ori care se fia resultatulu acestoru lupte unu presemtiu si fara volia se vede a ne consolá, ca va se vina si acelu tempu, candu ***) egoismulu nationalu se va rusiná a privi pre pucinii representantí ai romaniloru din Ardélu de frantura, buna óra cum li privistra celi doi deputati si M. Osiorheiului in scrisorea inderepta catra alegatorii sei, temendose, ca adeverulu asia pleanitu in facia ii va face de risu inaintea lumei intregi, dupa ce se scie, ca siretí'a conatiuniloru ori la ce numeru micu ii aru reduce, la spatele loru va stá stanca unu milionu si 200 mili de romani, cari o se partiscipe la acele convingeri politice, pre cari sunt chiamati ale descoperi representantii loru ori si unde in cause nationali. Articlulu presente nu-lu potu incheia mai bine, de catu citandu urmatóriele macsime, cari se potu prea bine aplecá si la natiunea romana cá individualitate politica.

Sis animo, vultuque humilis, prodesse cuivis
Scilicet, et nulli sit nocuisse labor.
Sedulus in propriis, aliis aliena relinque
Prudenterque fides, cui sit habenda, vide,
Multa audi, dic pauca, tace abdita, disce minori
Parcere, maiori cedere, ferre parem,
Sobrius et vigil, et verax simul esse memento
Promptus amare bonos et tolerare malos.
Imprimis reverere Deum, qui cernit et audit
Omnia, quem prorsus fallere nemo potest.
Hoc faciens poteris peregrinos inter ubique
Salvus et in media vivere barbarie *).

I. A.

Turd'a in 18/6 Ian. 1866.

Domnule Redactoru!

Me intrebi — ca déca — ce vomu face si cum vomu scapá intre Scylla si Caribdis de contradiceri in caus'a natiunale? Ne intrebi cum neamu intielesu, pe care cale vomu aparé cu succesu mai multiamitoriu interesele natiunei si ale patriei comune? etc. etc. Procedeti-roguve pe calea, pe care cugetati a poté salva *onórea natiunei si autonomi'a patriei* si ve assecursdiu, ca ati multiamitu pre totu romanulu.

Asemené poteti fi convinsi, cumca pana candu natiunea romana se va luptá in scrisu ori cu graiulu, activa ori pasiva pentru aceste dóua cleunodii, viitoriulu ei si castigarea drepturiloru nationali il sunt asecurate *).

Unu individu de multe ori si schimba parerea dupa cunoscutulu principiu: sapientis est mutare consilium, uneori chiar' din convingere, altadata din interesu si cate odata din politica, inse o natiune nu 'si póte risicá onórea pentru *lucruri efemere* séu pentru castiguri momentane; nu póte lucrá in contra conditiuniloru vitali ale esistintiei sale nationali astadi cá se multiamésca capritiele cutarui barbatu de statu si mane, cá se faca destulu oportunitatei. Sistemele mai cu séma in staturi neconsolidate pedeplinu reasaru cá buretii, se schimba cá tempulu si cadu cá frundiele tómn'a dimprecuna cu aparatorii loru, déca nu sunt basate pe dreptate si nu corespundu spiritului tempului; inse natiunile, care 'si apara onórea si drepturile cu demnitate si sunt consecuinte pelanga program'a natiunale, traiescu in eternu 'si castiga si in soferintie de o parte o reputatiune in lume, éra de alta parte simpatia popóreloru culte. Ele insestrate cu asemenea calitati la cea d'antaiu radia a libertatii 'si scutu-a jugulu, firesaru catu de vechiu si catu de apasatoriu.

Din contra acele natiuni ale caroru puntu de plecare e totudeuna *oportunitatea*, o patiescu cá si individii, carii n'au nici unu principiu, ci astadi 'si pléca capulu la parerea unuia, care e mai poternicu, mane se inchina la altulu totu din acela motivu. Asemené ómeni nu facu bucuria nici la acela, a caroru céta au parasit'o, nici la acela, in a caroru tabera au intratu, pentruca nici unulu nici altulu nu e siguru de ajutoriulu loru, prin urmare se privescu in lume de fiintie cu totulu netrevnice.

Participarea la **alegeri** in *impregnarile de facie si in lipsá unui congresu natiunalu* s'a consideratu si din partea regalistiloru si a deputatiloru romani della diet'a din Clusiu de celu mai aptu midilocu spre a da espresiune ertata si legiuita doriuriloru natiunali si spre a aparé cu demnitate onórea natiunei si autonomi'a patriei.

Alegatorii romani 'si voru implini detorintia, déca voru concentrá voturile in barbati probati, in barbati, carii si dupa pusetiunea loru sociale potu corespunde mai usioru chiamarei de a aparé *adeveratele interese natiunali*.

Sarcin'a cea mai grea si responsabilitatea cea mai mare va cadé fara indoiéla pe alesii poporului.

Dar' se speramu, ca intieleptiunea si taria loru de caracteru le va aratá tempulu si loculu, candu si unde au se se unésca de nou intre sine pentru apararea programei natiunale.

Sum tare convinsu, cumca fiacare alesu romanu inainte de a parasi patria, se va supune la unu esamenu rigorosu alu consciintiei sale, cu statu mai vertosu, ca-ci astadi nu se va mai poté escusá cu terorismulu din 1848; va pune intr'o cumpana *oportunitatea*, éra in cealalta grelele urmari ale activitatei sale, si va mai imaginá si judecat'a posteritatei, pentru casulu candu prin densulu s'ar vatamá catu de pucinu autonomi'a patriei; va cercetá cu cea mai mare scrupulositate consecuintiele, care s'ar trage din *recunóscerea* unoru legi, pe cari natiunea lea combatutu pana in momentulu presente, va cautá o *basa legale*, prin care se 'si escuse inaintea natiunei trecerea séu netrecerea preste desalulu Craiului.

Dr. R.

Comitatulu **Dobocei** 16 Ian. 1866.

Providinti'a cerésca, — a carei'a drépta conduce firulu evenimenteloru vietiei omenesci, desemnédia — prin drépt'a s'a cea puternica — singuru cu agerimea ochiloru spirituali vediutu — nescari momente de mare insemnetate si ómenóse precum in vieti'a politica, asia si in cea religioso-morala a deosebiteloru remnuri, natiuni séu corporatiuni. Dela unele momente cá acestea ponderóse se datésa cate un'a epoca nóua a respectiveloru asociationi morale séu politice; pentru ca acele au de a intimpiná in carier'a desvoltarei loru celei propasitórie stadia hotaritórie preste esistinti'a si inflorirea loru viitória. — Si cu tóte ca de multe ori sunt pregatite — prin un'a contemplatiune previa aduncа — spiritele patrundietórie si animele simtitórie spre imbratisiarea acestoru momente binevenite; totusi acelea au totudéuna o potere magica frapanta pentru spiritele inaltiate preste nivel'a curgerei lucruriloru de tóte dilele — intr'o regiune sublima contemplativa. De unde urmésa, ca momentele acelea precum remanu intiparite cu litere eterne prin degetulu providintiei in anim'a presentului, asia se strapunu posteritatiei cate prin un'a pagina infirata in istori'a vietiei respectivei corporatiuni, natiuni séu remnu. — Momentele acelea eternescu sperantie viue in animele aduncu simtitórie, si inaltia pre rugatiuni sufletele cu credintia via radimate in consiliele in eternu adorande ale proniei ceresci. Bá pepturile invapaiéte de ardórea prosperitati binelui comune 'si racorescu foculu estasului sufletescu si cu lacrimile mangaitórie ale bucuriei, cu acestu charu alu indurarei dumnedieesci.

Unu astufeliu de momentu pregnante de sperantie vie a fostu in vieti'a religiósa-morala, ba si natiunala a clerului si poporului gr. un. romanu dieces'a greco-unita a Gherlei diu'a de 16 Ian. st. n., in carea Illustritatea S'a D. Dr. Ioane Vancia prin degetulu providintiei desemnatulu archipastoriu alu acestei diecese a calatoritu dela Clusiu catra Gherl'a loculu residentiei s'ale archipastoresci. — In 15 a. l. c. a calatoritu catra Clusiu representantele ven. capitulu Gherlénu Reverendisimulu D. canonicu Mihailu Sierbanu insocitu de M. On. D. Lasáru Hoza notariu consistoriale, cá se dé soita omagiala Présantitului Archiereu pana la residentí'a s'a. — Inse diu'a de 16 Ian. a fostu diu'a bucuriei spirituale pentru clerulu si poporulu gr. un. romanu din diecés'a Gherlei si in deosebi pentru celu din traptulu protopopescu alu Giulei in marginea acestei diecese ingremiatu; pentru ca a fostu fortunatu de a binaventá pre préstralucitulu séu archipastoriu si parinte la pragulu diecesei in parochi'a Valasutu, si a si depune la pitiórele archireului seu omagiulu fiesceí aderintie. — Deci, baremu, ca natur'a necuventatória a fostu amortita de gerulu ernei, totusi fienduca animele fiesci incaldite prin sórele- bucuriei au fostu prefacute in nescari gradini cu florile simtitóru nobile infrumsetiate — : au concursu preutimea, docentii si poporulu traptualu desdeminétia cu prapore si flamura natiunala, semnu invederatu, ca romanulu si omagiulu reverintiei religióse voiesce a lu depune inaintea présantitului seu Archircu cá romanu; pentruca interesele lui politico-nationale au avutu in trecutulu lui celu funestu acessi sórte tristu cu celea religiunarie, si ca inviitoriu inca 'i gatá a se luptá pentru apararea profesiunei si esistintiei s'ale celei nationale tocma cu acessi resemnatiune, cu carea 'i gatá a si sacrificá tóte pre pamentu pentru interesele religiuni s'ale celei strabune tientitórie la tiermii vietiei eterne, tiendu picuratu in sufletulu lui acestu principiu prin lacrimile sante ale mentnitoriului versate preste Ierusalimu in semnulu amórei nationale si patriotice. Preutimea a fostu imbracata in ornate bescericesci, tienendu in mana depositulu cuventului eternu, semnulu mantuirei, si alu credintiei vie. — Pela 10 óre inainte de mediadi a sositu Il. S'a archireulu la marginea diecesei, — la intrarea staulului turmei celei cuventatórie insetate cu doru inflacaratu de audiulu vocei parintiesci a archipastoriului seu — avendu in suit'a s'a stralucita pre Reverendisimii DD. Nistoru canonicu din dieces'a Urbei-mare si Mihailu Sierbanu canonicu si representantele din ven. capitulu gherlénu, Il. S'ale DD. Vasiliu Buteanu oor.s. gub. si Dr. Maioru, cons. scol. Prérev. D. Ioane Panfilie protop. Clusiului scl. — Aci fù bineventatu Ilustritatea S'a prin Reverendisimulu D. canonicu Mihailu Sierbanu — in cuvinte calduróse — in numele ven. capitulu si alu diecesei gherléne, si de catra v. protopopulu Giulei in numele clerului si alu poporului traptuale fù salutatu cu o vorbire acomodata impregiurariloru, ér' tenerimea scolaria traptuala a conferitu la documentarea bucuriei casiunate prin acést'a di solena cu esecutarea unoru piese bineventatórie cantate amesuratu solenitatiei.

Ilustritatea S'a archireulu in respunsurile s'ale celea multu ponderante si pana in adenculu sufletului patrundietórie — date la dupl'a omagiala descoperire a simtiemintelor sincere fiesci, a documentatu prédeplinu; ca nutresce in anim'a s'a archireésca spiritulu apostolului caritatiei, a caruia nume cu demnitate 'lu pórta; pentruca déca 'i asioma probata, cumca ochii sunt specululu sufletului; atunci fiacare dintre fortunatii partasi ai bucuriei casiunate prin acestu momentu solenu, a potutu ceti din ochii Présantitului archireu scaldati in lacrimile bucuriei si depre facia i stralucita de dorulu celu santu alu fericirei miresei s'ale: cumca acestu Présantitu archireu va se fia mirele de multu oftatu alu dolióscei miresei s'ale, a dieceseí Gherlei si barbatulu doririloru neastemperate ale natiunei romane. Si asia dupa-ce aru fi recomendatu Rss. D. canonicu M. Sierbanu pre fiacare preutu Préstralucitului archireu, Ilustritatea S'a D. episcopu a impartitu binecuventare archireésca clerului si poporului — prin blandeti'a precisiunea si pondulu archireesciloru cuvinte pana in sufletu miscatu.

Dupa acestea Ilustritatea S'a D. episcopu si-a continuatu calatori'a susceputa, acum nu numai concomitatu de o suita cu mai multe trasure ale preutilorú traptuali imultita; ci petrecutu si de rugatiunile romanului piu, care de cate ori i-se da ocasiune de a primi — pre barbatii doririloru s'ale — in bratiele s'ale sbicinite de catra furtunile secliloru nedrepti, totudéuna tramite rogatiuni — in lacrimi scaldate — depre altariulu animei s'ale celei ranite — dar' paciuite catra tronulu Atotupotintelui Ddieu; cá se adumbredie pre stelpii straluciti ai esistintiei s'ale cu charulu tariei ceresci, spre a poté conluerá si pentru midiulocirea unui viitoriu mai ferice a ierarchiei si natiunei romane.

Ajungundu Ilustritatea S'a D. episcopu la Ielodulu-mare intre 11 si 12 óre, in mediu-

---

***) Hei! Candu! Totu cu acestu candu au sperat si strabunii nostri vr'o 9 secle timpuri mai crestinesci si dorere, ca neci stranepotii loru inca totu nu le mai ajunsera, precum vedemu facia cu fictiunile de dreptu destulu de evidestu; lupulu 'si schimba perulu, dar' naravulu nesi odata. In politica increderea e mórte! — R.

*) Crestinésca, dar' nu politicésca barbaria. — R.

*) Dar' in casu, candu intieleginti'a ar parasi ér' campulu de lupta celu siguru pentru victória, retragunduse la largulu interesseloru séu ambitiuniloru partiali séu didindu pe sperantie insielatórie, cu credintia, ca lupulu cu perulu isi schimba si naravulu si aruncanduse in braciale oportunitatei, s'ar lupta numai la parere, numai pentru o invincere morala, ér' in adeveru ar' servi politicei contrariloru interesseloru nóstre, atunci?! R.

locului parochiei a fostu intimpinatu, si cu vorbire acomodata impregiurariloru salutatu in numele clerului in ornate bescricesci imbracatu, si a poporului din trapitulu protopopescu alu Sogierdiului in numeru mare coadunatu — conduse de prapore si un'a flamura nationala —: prin protopopulu traptului Sogierdiului, marindu bucuri'a dilei si imnulu bineventatoriu cantatu prin tenerimea scolaria. La carea bineventare s'a indurat'a a respunde Illustritatea S'a D. episcopu cu o cordialitate archiereésca, atingatória asisderea de celea mai simtitórie córde ale animiloru fiiesci, si dupa impartasirea binecuventariei archiereesci a lasatu animile tuturoru adapate cu dulcéti'a torintelei sorginte din prisosinti'a animei parintiesci. — De aci premergandu flamur'a nationala portata de unu calaretiu acompaniata de alti calareti a sositu Illustritatea S'a D. archireu — comitivatu de un'a suita numerósa — la scaldele Gherlei. Aci din nou fù bineventatu de catra consululu cetatiei Gherl'a si regalistulu Il. D. Antoniu Lászlofy, acompaniatu de mai multi civi si numerosi cetatiani; ér' decórea conductului si a intrarei in cetatea Gherlei s'a mai adausu prin valfairea flamurei civiloru cetati-i Gherl'a portate de unu calaretiu impresuratu de alti patru calareti. Dupa 12 óre — intre sunetulu campaneloru — a descalecatu Illustritatea S'a D. episcopu cu numerós'a-i suita dimpreuna in fruntea resiedintiei episcopesci, unde 'lu astepta un'a multime indesnita de cetatieni si straini. Aci fù primitu de catra Reverendisimii DD. capitularisti, profesori de teologia, clerulu teneru, si mai multi din clerulu straneu imbracati in ornate bescricesci, si bineventatu de catra Reverendisimulu D. Macedonu Poppu prepositu si vicariu gen. capitulariu in termini precisi si caldurósi; la carea bineventare s'a indoratu Illustritatea S'a D. archireu a repune celea mai evidinte spresiuni ale zelului archipastorescu, si le-a incoronatu cu sarutarea fratietatiei evangelice. Si asia, a intratu Illustritatea S'a D. episcopu incunguratu de Reverendisimii DD. capitularisti in capel'a resiedintiei episcopesci, si a versatu rugatiuni de multiamita catra tronulu Atotputintelui, intonandu „Marire intru cei de susu lui Dumnedieu“ sol. s'a rogatu pentru Présanti'a S'a patriarculu Romei, pentru Maiestatea S'a imperatulu, pentru totu clerulu si poporulu.

Fininduse cultulu divinu si cuprindiendu sal'a resiedintiei Illustritatea S'a D. archireu, a fostu bineventatu de ven. cleru de ritulu armeanu si romano catolicu, de corpulu profesorale locale, de magistratulu cetatienescu, din partea corpului oficiale a institutului corectoriu séu cetatea Gherlei — prin Il. D. cons. gub. Macelariu, de parocului gr. un. locale si v. protopopulu Ormanului. La bineventarile tuturoru a respunsu Illustritatea S'a precisu amesuratu chiamarei loru, provocandui prin cuvinte inspirate de zelu adeveratu archiereescu la constrairea edificiului.

Sublimu alu inflorirei si prosperitatiei religiunei si natiuniloru, — prin consolidarea legamentului religionariu, alu fratietatiei, caritatiei si cointielegerei impreumutate.

Fininduse solemnitatea noi ne-amu re'ntorsu la a le nóstre, resunandu nu numai in urechile, ci si in sufletele si animile nóstre cuvintele Présantitului archireu celea pline de ungere spirituala, si urandu-i dela parintele indurariloru cu totu romanulu iubitoriu de relegiunea si natiunea s'a dimpreuna: Ani nestorei! poteri innoite spirituale si corporale, ca se póte sterge dolilu veduvitului tronu archiereescu prin radiele virtutiloru rare archipastoresci, — ca se póta nutri cu sciinti'a-i sublima spirituala si ap'a cea via a adeverului eternu turm'a cea sufletésca concrediuta spre pastorirea-i archipastorésca, — ca se póta torná balsamulu consolieloru parintiesci mangaitórie si pre ranele celea seculare ale animei mamei nóstre a natiunei romane — ca se póta conlucrá la aredicarea edificiului maiestosu alu prosperitatiei patriei! — — — iu.

De langa **Somesiu** in lun'a 1. Ianuariu 1866.

De sciutu! cum politiséa tierani?

Dar' dreptni bade Petre, ca teau alesu comun'a de jude? — Asia i Ioane, — eu inca au juratu, si mi pare chiar' bine de intalnirea acésta, ca audu, ca si noi vomu avé a alege deputati la diet'a din Pest'a, apoi jndele nostru e unu tantaleu, cara notariulu e unguru si asia nu sciu ce se va alege din noi? Adeveratu ne mangaia speranti'a, ca acuma si preotulu nostru cu dascaliulu inca voru fi alegatori (?) si apoi ne-or povatiui ei pe calea cea drépta, cá se nu alunecamu in prepastiu, si se nu damu voturi la straini pentru hilbele cele jidovesci, séu rachiulu celu spurcatu. — asculta Ioane! Eu asia sciu, ca inteligintii, carturarii nostri nu si vor' tiené acum manile in sinu, ci voru pasi de timpuriu cá candidasti de deputati dupa poft'a nóstra, si ne-or' invetiá, si ne-or desteptá. — tie am de ati spune numai atata, ca dupa ce lesne se póte intemplá, cá comitetele cu maioritatea ungurésca cu privire la articlulu de lege nici acuma se nu recunósca dreptulu de alegere alu preotiloru si dascaliloru de romanu dela sate, decumva nu su nobili! (nu!) dara comunele, cá atari inca au dreptu de a tramite dela o suta de fumuri in susu cate doi votisantu, éra dela o suta in diosu cate unu votisantu; asia, se tramiteti apoi si voi pe preotu si pe dascalu in loculu acelora doi, — mai incolo bagati de sama, cá dintr'o casa se se inscria si se iè parte la alegere tatalu cu toti feciorii maioreni (de 24 ani) — din satu se ésa ou totii de o-data sub conducerea preotului si a dascalului pana la locolu alegerei, — si decatu se primésca órecareva vinarsu din buclanulu satanei, mai bine asi secce gutulu, séu selu sfirtice fierele pe cale, — ca éca, de nu erá dieta la Sibiiu, si de nu amu fi tramisu deputati la Vien'a, nici pana acuma nu ni s'aru fi usiuratu darea capului, ca ungurii; nici decum nu o vreu acésta, — eara de omu tramite noi deputati de romanu, atuncia acestia a buna sama éra or' vorbi pentru stergerea darei aceleia, si credu ca acea de nu s'aru sterge de totu, baremu aru scadé intru atata, incatu au scadiutu si in partile readnexate adeca in Selagiu, si Chioaru, Zarandu, apoi deputatii nostri si in Sibiiu, si in Clusiu s'au luptatu cá nisce martiri pentru binele si fericirea nóstra, pana candu maghiarii cela, carii ne au amagitu si insielatu cu cate fagaduintie minciinóse, si neau adapatu cu laturile cele necurate, au vorbitu si la dieta in contra santitiloru nostri metropoliti, si in contra, pentru ce nu vremu noi a ne desbracá de dreptorile cele sante castigate din grati'a inaltiatului imperatu, in diet'a dela Sibiiu, si de ce ou nu vremu a merge la Pest'a cá o ciurda de boi la macelaria, cá asia se póta junghia natiunalitatea nóstra politica, si se póta degrada la starea cea ticalósa de mai nainte de a fi natiunalminte numai sufleriti? Si de ce pretindemu noi de a ne infaciosia fiindu siliti chiaru si in Pest'a cá romani?! — dá semi mai vina numai jud'a celu de popa ticalosu dela S . . . inainte, cá in rondulu trecutu cu vorbe, cá se nu votamu noi pe romanu, ci pe unguru? ca sciu eu, ca nu aru mai purta elu barba! Da, de ce ungarii nu votésa pe romani? apoi romanii se votese pe unguri? pentru ce? — Candu s'aru intielege inteligintii'a la olalta, cá in cercelu esta, dar' mai antaiu se votese toti maghiarii cu romanii pe atare candidatu romanu, si apoi aru si faceo unguri intru adeveru, atuncia si numai apoi potu si trebue se o faca si romanii in cercelu celelaltu, cá se votese cu maghiari, pentru candidatulu maghiaru, — acésta o pretinde bun'a cointielegere. — Dara din contra, déca ungurii inca nu votésa pentru candidatulu romanu, romanii inca nici decum se nu votese pentru candidatu maghiaru, si nici atuncia, candu or sci de timpuriu, ca ei sunt in minoritate facia cu maghiarii — cá barem se nu si vinda ei sangele, si se nu se inchine satanei de vii! — Neci se se mai póta fali ungurii, ca ium alesu noi, si apoi se vorbésca in dieta in contra binelui nostru.

Dá spunemi si acea, ca de ce su unii candidati asia darnici cu impartirea vinarsului; numai cá si aléga poporulu de deputati, candu de alta data apoi iliu sugu pana la pele? — pentruacea, cá pretiulu vinarsului selu póta scóte mai tardiu de pe pelea poporului indiecitu, — acésta o sciu acuma cu totii si la noi.

Dá spunemi si acea, ca de ce platimu noi cá nobili seraci acuma contributiune asia grea, ca ne séca de totu, nu intr'atata capulu banilloru, cá crescerea, adausulu! — Tóta greutatea nóstra cu darea, vine de asolo, ca noi platimu la fostii domni si pamentului pentru mosiile cele iobagesci cate $71\frac{1}{2}$ cruceri dela 1 fl., — si me temu, ca acésta crescere va sui totu mai tare pe noi, fiindea domnii nu vreu cá la noi inca se scada, séu se se stérga darea capului, com e in alte tieri ale imperatului, si se urce, mai bine darea averiloru, — ca atuncia ni s'aru mai usiura si darile nóstre.

Inse acuma se ramai sanetosu, ca calea mi e lunga pana acasa; — deci se fiti tari in credintia, ca numai aceea va mantui natiunea romana de totu periclu, déca veti alege deputatu de romanu!!! Unu nobilu dela sate.

UNGARI'A. Totu verificari. Mai. S'ale se astépta pe luni in Pest'a.

CROATI'A. Zagrabi'a 20 Ian. Toti astépta cu nerabdare decisiunile croatiloru despre resolvirea cestiuni de dreptu de statu facia cu Ungari'a. Totu ce s'a scrisu si s'a vorbitu pana acum in obiectulu acest'a sunt numai dari cu socotéla. Numai in siedinti'a din 20 Ian. se potu loá insainte desbaterea generala asupra adresei séu responsului la cuventulu de tronu, din care potemu precalcula la resultatu. S'au presentatu dietei 3 adrese, una alui Dr. Racki, alt'a a minoritatii comisiunii respective si una alui Stoianovics, care tote trele dupa votulu casei din 15 Ian. se dedera tiparioluí si se impartira intre membrii dietali. Punctulu de gravitate alu acestoru adrese e resolvarea cestiunii de dreptu de statu facia cu imperiulu si cu Ungari'a. Croatii sunt gata a primi diplom'a din 20 Oct. inse facia cu Ungari'a vréu se remana in deplina paritate dupa art. 42 din an. 1861, in care pretindu intregitatea regatului triunitiu cu Dalmati'a cu Fiume cu totu si autonomia nedependente facia cu Ungari'a dupa dreptu loru istoricu cu unione numai personala, ér' pentru negótiale comune ale imperiului vréu cá acele se se pertractese constitutionaluminte intr'o forma cá aceea, in catu fiacare uéra, fara a fi minorenisata prin purgatoriulu dela Pest'a, candu s'aru realisá dualismulu cantatu cu luminarea de maghiari si diet'a Ungariei, — se si aiba parte paritetica de representatiune intr'ensa, cam in intielesulu legii din 26 Faur.

Ci acestea inca sunt numai proiecte; in 20 inse se incepú desbaterea generala si *Stoianovics* pledá pentru terenulu de dreptu redimatu pe sanctiunea pragmatica care e intarita prin juramente regesci si diplome inaugurale. Fara de perfect'a *egala indreptatire de dreptu de statu* croati nu voru vré se scia de unione cu Ungari'a Est'a-i intielesulu scuriu alu istoriei celei lungi, pagin'a cea alba, ce lasá Deák pentru Croati'a, va remané totu vergura, déca maghiarii voru face presiune si voru idenitica intregitatea coróneí cu fusiunea tieriloru tienetórie de ea si unite numai prin unione personala.

In desbaterea generala din 20, Stoianovics vorbesce pentru cea mai stricta continuitate de dreptu cu Ungari'a si recomanda starea de dreptu a legiloru din 1848 pentru Croati'a recunoscundu diet'a Ungariei cá singuru organu alu complanarei cu centrulu imperiului si denéga posibilitatea de a pertractá Croati'a singura cu imperiulu in poterea continuitatii de dreptu. In fine lucrulu deveni, de cardinalulu Haulik propuse se se aléga alta comisiune noua, care se prelucre o nou'a adresa.

Vien'a in 5 Ian. st. v. 1866. Credintiósa datinei ce o ere de a serbá ajunulu anului nou tinerimea romana din Vien'a si astadata, adunandause intr'unu numeru insemnatu, a datu esemplariu celu mai frumosu de fratiesca iubire si cointielegere. Déca aruncai o privire preste meselo, care ocupau binisioru la facia, trebuiá se te patrunda o viua multiumire, inse nu atatu podóba loru era cans'a a celei multimiri, catu vederea atotoru juni bravi si voiosi si conchidiendu dupa espresiunea marcata a trasuriloru loru, gat'a ori-candu va cere patri'a si natiunea „a sari cá lupii in stana“. Mai avea més'a acést'a afara de unii studiosi si representanti demni din statulu prentiescu, militariu si comerciulu. Amploiati au fostu numai vreo doi, trei, precum in genere pucini onoratiori din rondulu acesta. Intre cei din urma voimu se amintimu numai pe Illustr. S'a D. cons. D. C. B., a 'lu caruia toastu redicatu in sanetatea tenerimei si pentru fratietatea si unirea intre romani fù primitu cu „se traiésca“ entusiastice. S'a redicatu toaste in onórea Maiestatei S'ale si a familiei domnitóre, pentru Archiereii nostri Alecsandru si Andreiu, pentru demnitarii din Vien'a, antelupatorii romani scl. Piesele, ce s'au esecutatu parte pre instrumente, parte in cantare si edari declamatórie de catra mai multi d. studinti au preparatu onor. óspeti si auditori o séra placuta, prin precisiunea loru. Petrecerea a luatu din inceputu unu caracteru colegialu si cordialu si acesta si 'lu pastrá pana la fine. Preste totu se pare, ca serbarea de acuma a fostu mai multu improvisata si nesilita, decatu solenela. Regretamu numai ca pre lunga altele nu s'a cantatu cá in alti ani si „Desteaptate romane“!? Ori póte romanulu s'a desteptatu? dieu! ar fi timpulu — séu can-

tulu acesta incepe a se învechi? Vechi se paru óre cuvintele: „Acum séu niciodata unitive in cugetu, unitive 'n sentiri“?! Nu se póte si tocma acum nu! —

Turd'a 21 Ian. 1866.

Miscari pentru alegeri.

Onorata Redactiune!

Trecundu prin comitatulu Cetate de balta amu aflatu din isvoru siguru, cumca comitetulu comitatense e conchiamatu la D. S. Martinu pe 30 Ian. 1866 — membri comitetului sunt totu aceia, cari au fostu si pana la diet'a mai de curundu, cu deosebire, inse ca ambi archipastori Dlu canonicu T. Ciparin, A. Blasianu profesore si proprietariu, I. Siulutiu jude primariu cttuse si proprietariu, Vas. Moldovanu protonotariu si proprietariu, I. Rusu asesore de tribunalu si proprietariu, cari pana acum au fostu membri ordinari comitetului, acum cu totulu s'au sterru afara, inlocuinduse prin alti necapaci spre cea mai mare dauna si indignatiune a romaniloru.

Dupa cum se da cu socotél'a, asta reformare in membrii comitetului comitatense s'a reconstituitu prin comitele supremu si presiedintele tribunalului respectivu, — care inse dintre numitii Dni a medilocitiu stergerea inteligentiei romane din comitetu, acesa voru scio densii. Mai astufeliu de maniera s'a observatu mai de curundu, candu poloni vrea a eschide dela ori ce afaceri pe inteligenti'a ruthena, si apoi se si faca partea leului cu tieranulu neprecepatoriu, preliminari si semne invederate, ca fratii unguri vreu a implini dreptele pretensiuni ale romaniloru si a pasi cu densii pe campulu infratirei!

Eri au tienutu maghiari conferintia in Bonyho resultatulu inca nu se scie, — e de insemnatu discursulu intemplatu intre doi domni de frunte si acestui comitatu (alu caroru nume 'lu retacu acum) dintre care unulu intrebatu fiindu, ca pre cine voiesce a fi deputati la dieta din Pest'a, acela respunse: ca se fia unulu maghiaru éra altulu romanu, — pentru care fù numitu de bujtogatou de ce voiesce se fia deputatu si de romanu — aceste fara encomii me grabescu a le face cunoscute cá se potemu conta pe parol'a promisiuniloru maghiare *). I. C.

*) Balalau e acela cine se increde antagonistilui in politica si in resbelu. — R.

Intentiunea maghiariloru cu mester'a legii de alegere.

Opiniunea pentru alegeri. „Qui mentiri solet pejerare consuevit.“ (Cine s'a dedatu a minti, s'a indatinatu a si calcá juramentulu.) Incepemu cu improspetarea unoru date statistice publicate in Nr. 151 alui „K. Közl.“ din 23 Dec. si subscrise de c. Bethlen Farkas, pentrucá se nu mai fia sufletu de romanu, care se se mai póta increde in maiestri'a si prefacut'a politica a portatoriloru uniunii pentru care trebue se ne miramu, ca chiaru si unu c. Bethlen Farkas comise precatulu cuprinsu in citatiulu de susu. Auditi fratiloru romani si vedeti, care a fostu intentiunea aristocratiei maghiare de a incercatu tóte cele ertate si neertate de lege, numai cá se póta mediuloci la alegerile trecute o dovada, cá romaniulu in Transilvani'a e numai o nula, si cá atare nu trebue respectatu intru nemica, neci e demnu de dreptulu politicu nationalu, ci numai unionistiloru maghiari li se cuvine supremati'a si deciderea definitiva asupra sortii tierei Ardéiului; fiendcuca prelindu, ca ei representara in diet'a din Clusiu dimpreuna cu renegatii mai intrega populationea Ardéiului, si cu acést'a au datu dovada de si falsa si mincinósa, inse totusi colo susu amagitória de a crede in prepotentia maghiariloru si in Ardéiu, si in nulitatea romaniloru si sasiloru. In aceste date se pune ca maioritatea dietei din Clusiu dimpreuna cu renegatii Boer János, Hosszu, Para au representatiu 1,537,663 de suflete ardelene; minoritatea sasiloru 232,188; ér' nulitatea séu minoritatea romaniloru numai 189,389?! si apoi mai adauge articuliu si redecsinuea in chipulu urmatoriu, ca déca ar fi in Ardéiu elementulu maghiaru atatu de pucinu si celalaltu elementu (ad. alu romaniloru) atatu de infricosiatu de mare, cu buna séma pe longa censulu de 8 fl. v. a. n'ar fi potutu reesi alegerea atatu de favoritória pentru maghiari, mai vertosu, ca oficialii sunt si acum totu aceia, cari au fostu sub Nádasdy-Reichenstein (dar cu manile in sinu pasivi) si fiendu in totu Ardéiulu numai 32.000 nobili séu 128.000 suflete, apoi si cu boieri, si cu cei cu censulu, au remasu atatu de pucinu representanti, in catu in adeveru nu se mai póte speriá lumea de unu numeru alu unei poporului atatu de gigantecu ad. cu care totu stau romanii inainte. Éca dar' intentiunea fratiloru maghiari, care au venat'o cu butile de rachiu; ea a fostu o demonstratiune facia cu poporulu Ardéiului, ca aristocrati'a maghiara e atotputointe in Transilvani'a si romaniulu nu e atatu de coptu la minte atatu de maturu politicesce, catu se mai viesse de dreptu politico-nationalu, prin urmare regimiulu de acum maghiaru póte face incercari catu de cutesatorie spre a realisá prin apucaturi fine si uniunea cu Ungaria, ca-ce votulu minoritatii romane din Clusiu abia mai representésa vr'o 189.000 romani, ér' celalalti romani din Ardéiu, *cari au alesu pe unguri si pe renegati, s'au facutu toti tagaduri si nu mai voru se scia de metropolitii romani neci de limb'a romana*, ci s'au facutu toti unguri, pentrucá si au datu votulu totu la unguri si la renegati. Acest'a a fostu intentiunea de a se dovedi prin datele acestea, cá romaniulu se remana ér' unde a fostu obagiu politicu, si maghiarii sei fia ér' stapani.

Cu una falsitate atatu de mare si de vederatu tendentiosa altu sufletu pe lume n'aru fi cutediatu a esi in publicu, pentruca e de comunu cunoscutu; ca cea mai mare parte a romaniloru pe longa protestare data la comisiuni oficialminte s'au abtienutu dela votare, si apoi satele, care abia aveau cate 2—3 censualisti numai prin ironia se potu dice, ca au fostu representate prin cutare maghiaru, pe care neci l'au vediutu pote in viatia. Acésta e o batere de jocu cu tóta representarea, inse n'avemu scopulu aici a intra cu deameruntulu in respingerea acestoru date, pentruca falsitatea loru si tendentiositatea cu ele e cu multu mai stingatória, decatu se fia demna de o critica.

Scopulu nostru e unicu a face atenti pe romanii cei retacili si pe cei indiferenti la pericululu si despretiulu, care 'lu incarca ei insii pe gutulu intregei natiuni romane cu nepasarea si cu venabilitatea unoru lingatori de blide si cu acceá ca 'si dau votulu la straini si la renegati, cari sunt cei mai prefacuti dusimani politici nationalitatii romane ca atare. Acésta e si acum tendinti'a dusimanului nostru politicu. — Ne alegundu romanii, voru alege ei, de voru fi si numai doi trei si apoi voru esí inainte cu date si mai cornurate, ca ei representa pe totu romanii si in Pest'a si ce facu ei e bine facutu. Si romaniulu trebue se accepte, ca si asia dicu ei, ca numai o natiune póte se fia Domnitória in Ungari'a unita. Apoi date cu capulu de stanca macar', ca dupa cum vedemu din demarsi'a lucruriloru, *contumacitarea*, ad. nebagarea in sama a celoru ce se retragu dela actiune s'a luatu de principiu si in diet'a din Pest'a. Din esperienti'a alegeriloru trecute potemu sci, ca o pasivitate generala nu e real-savera, pentruca si pauea si cutiutiu sunt in mani straine si ei se folosescu de tóte intrigele, pentrucá se ne joce festa in politica, a crimine uno disce omnes. Aceste tóte nu le potemu incungiura, decatu déca vomu alege noi romanii, de vomu fi si numai 4—5, deputatiu nostru romanu, dar' renegatu nu Dómne feresce, pentruca cu renegatii vomu pati cum patura si alegatorii lui Boer János, ca elu s'a apromisu inainteale, ca va urma intru tóte solidariu cu cellalti deputati romani, si écca, ca cine s'a dedatu a minti, s'a indatinatu a calca si orce juramentu. Asia in contra legiloru nóstre positive nu acceptamu din legea de alegere din 48 ca unu ce neobligatoriu limb'a, ci ne folosimu de alegeri, ca natiune coegala, ne alegemu pe lunga reservari deputatii nostri petitudinenea; si dela toti cati iam alesu se tramitemu numele cu numerulu voturiloru cu totu si la respectivii nostri Archierei bine documentate, — cá se scia pe cine amu alesu, cá in casu de asia se ne scie apera si de incurcarile ce le facu omenii politicei de adi si de mocinu'a cea corupta, ca pe noi ne representa maghiarii séu sasii si suntemu multiamiti; alesii de comisiunile regim. se voru intielege cu totii: se nu dica hopu pana a nu sari in jocu.

Apropos! Cá fulgerulu ne sosira sciri, despre impresiunea cea durerósa, care o facu esplicarea cea stangace a art. II despre onorationi in instructiuni, cari pe sate afara de orasie eschide pe popa of., pe dascalu, pe notariu dela dreptulu alegerii! Unde e in tóta Europ'a o machinaria constitutiunala atatu de prejudiciósa representarii, pe catu de seretiesce e indreptata si acésta maniera in contra representarii romanului, cari au numai pe popa si pe dascalu, cine sei póta conduce.

Escelentieloru Archierei! Ve ponemu pe sufletu, cá apucaturi de aceste vederate se le aduceti deadreptulu la cunoscinti'a Mai. S'ale, care nea fostu datu in 1863 lege parintésca, de alegere si noi o pretiuimu alttelu, oá pe asta a ungurilor. Se fimu intielepti cá sierpii si blandi cá porumbii!

— Comitele natiunii sasesci a conchiamatu continuarea universitatii pe 5 Fauru totu in causa acésta su Nr. 110/1866 cu datu 24 Ian. Comisiunile de comitatu sunt convocate pe 27—30. Pe noi, cari n'avemu alta representantia nationala deputatii romani alesi de romani ne potu representa catu de legalu. Numai si onoratiorii din tiéra, cari in 1863 avea dreptu de votu, se 'si pretinda la comisiunile de alegere ecsercérea acelui dreptu si acum, déca n'au facutu nece o crima. Tóte cu sange rece si in liniste si resolutaulu se'lu repórte la arohierei si gazeta; se dovedimu, ca nu suntemu nulitati. — Tocma primimu si o refutatione la cele vomite de „N. fr. Pr.“; vomu publica, numai unanimitate.

Din strainatate

vomu publica in Nr. viit. Primu trecú in Portugali'a. Napoleon in cuvintulu de tronu: bine pace. —

ROMANI'A. Bucuresci. „Felicitarea corpului diplomaticu si respunsulu Domnitoriului“ le aduce „Monitoriulu“ asia:

La 3 óre d. ministru alu afaceriloru straine si de statu primea in salonulu galbenu corpulu diplomaticu. Mari'a S'a Domnitoriulu se presinta in salonu de 3 óre si unu cuartu, intimpinatu de d. ministru alu afaceriloru straine si precedatu de cas'a s'a militara.

D. baronu Eder, agentu si consulu generalu alu Maiestatei S'ale imperatorului Austriei, a adresatu Mariei S'ale, in numele corpului diplomaticu, urmatórele cuvinte:

„Corpulu diplomaticu si consularu are onóre de a oferi Altetiei Vóstre Serenisime, prin organulu meu, ale sale prea respectuóse felicitatiuni, si urarile sale pentru fericirea si prosperitatea Principateloru Unite.“

Mari'a S'a Domnulu a respunsa:

„Domnule baróne!

„Sunt fórte simtitoru la felicitatiunile ce 'mi adresati in numele agentiloru si consuli generali, acreditati pe lunga persón'a Mea. Domni'a Vóstra cunósceti catu apretuescu bunele reporturi, care esista intre Augustele Curti garante si Principatele Unite. Fiti siguru, ca Eu voiu avea totudeauna ingrijire de a intretiene si a consolidá relatiuni atatu de profitabile pentru Romani'a.“

In 3 Ian. se luá inainte desbaterea adresei la cuventulu de tronu in adunarea electiva. Reportolu ilu facú D. Scarlatu Voinescu, care deslucesce si opintirile opusetiunii, elu suna asia:

„Domniloru deputati!

„Comisiunea insarcinata de dv. pentru redactarea proiectului de respunsu la mesagiulu tronului, vine prin mine reportorulu ei, a supune in deliberarea dloru vóstre lucrarea ei.

Spiritulu ce a preocupatu pe maioritatea comisiunei a fostu acela de a se arata afectiunea respectuósa si sincera a tierii prin mandatarii ei, catra persón'a Marii S'ale; a arata cu cele mai vii culori strins'a si intim'a legatura, ce esista intre tronu si tiéra; a arata in fine ca representantii natiunii respundu, ca tiér'a a fostu din diu'a indoitei alegeri si va fi pentru totudéuna cu Mari'a T'a si pentru Mari'a Ta.

Comisiunea a avutu in vedere, pe langa aspiratiunile de mai susu, si limitele atributiuniloru trase de statutu intre dens'a si corpulu ponderatoru, si ca prin urmare aceste corpuri legiuitóre, care 'si au prin statutu chiaru esistentu'a loru, sunt datóre a se feri de incarcarile reciproce de drepturi si atributiuni.

Acestea au fostu, dloru deputati, ideile maioritatii comisiunei, la elaborarea proiectului, ce am onóre a'lu supune la deliberarea dv.

Am disu maioritate, fiinduca doi membri si comisiunei, d. Tell Christian si Pacleanu Nicolae, au diferitu de opiniunea maioritatii, presentandu comisiunei unu contra-proiectu, intitulatu: opiniunea minoritatii, subsemnatu de dloru, parafatu si sigilatu.

Subsemnatulu dandu numire de contra-proiectu acestii opere a minoritatii, nu face de catu se adopte denumirea ce i s'a datu chiaru de onor. d. Tell; apoi atatu form'a catu si adres'a ei indreptatiesce pe celu ce i-a datu denumirea de contra-proiectu.

(Va urmá.)

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANNE GÖTT.